

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۰/۵/۱۵

۱۵۷۲

شماره چاپ

۵۷۵

شماره ثبت

یک فوریتی

طرح اصلاح قانون تعیین تکلیف

تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی

مصوب ۱۳۸۵

یک فوریت این طرح در جلسه علنی روز سه شنبه

مورخ ۱۳۹۰/۵/۱۱ به تصویب رسید.

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: امنیت ملی و سیاست خارجی - شوراها و امور

داخلی کشور

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

در سال ۱۳۸۵ به سبب وجود تفاسیر گوناگون راجع به بندهای (۴) و (۵) ماده (۹۷۶) قانون مدنی در مورد تعیین تکلیف تابعیت فرزندی که از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی در ایران متولد شده‌اند، ماده واحده «قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی مصوب ۱۳۸۵/۷/۲» به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. ماده (۹۷۶) در (۷) بند اشخاصی که تبعه ایران محسوب می‌شوند را ذکر می‌کند. بند (۴) این ماده شامل کسانی است که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده به وجود آمده‌اند و بند (۵) شامل کسانی است که در ایران از پدری که تبعه خارجی است به وجود آمده و بلافاصله پس از رسیدن به سن هجده سال تمام لااقل یک‌سال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها به تابعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که مطابق قانون برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است. بنا بر تفسیر دستگاههای اجرائی درخصوص بند (۴) ماده (۹۷۶) اگر زنی تابعیت خارجی داشته باشد ولی متولد ایران باشد در صورتی که از شوهر خارجی خود فرزندی داشته باشد که در ایران متولد شده از ابتدای تولد فرزندش تابعیت ایرانی خواهد داشت. حال سؤال اینجاست که چطور فرزند مادر ایرانی که در ایران متولد شده نمی‌تواند تابعیت ایران را داشته باشد؟ و آیا زن تبعه خارجی

متولد ایران بر زن ایرانی اولویت دارد؟ علی‌ای حال ماده واحده فوق‌الذکر که جهت رفع اختلاف در تفاسیر و آراء محاکم تصویب گردید از یک‌سو در صدر خود تنها فرزندان که در ایران متولد شده یا حداکثر تا یک‌سال پس از تصویب این قانون در ایران متولد می‌شوند را مجاز به تقاضای تابعیت می‌داند و از سوی دیگر در تبصره (۱) فرصت قانونی برای تقاضای تابعیت کسانی که در زمان تصویب قانون سن بالای هجده سال تمام دارند را تنها یک‌سال مقرر داشته، بنابراین قانون تعیین تکلیف تابعیت، با مقرر نمودن این‌گونه مهلتها مشکلات عدیده‌ای را در مقام اجراء، ایجاد نموده است چرا که اکثر این ازدواجها یا بدون مجوز قانونی صورت گرفته‌اند و یک‌سال برای طی مراحل قانونی ثبت، کافی نبوده است و یا غالباً فرصت یک‌سال برای اطلاع بسیاری از این افراد از وجود چنین قانونی کافی نبوده است. لذا جهت رفع این‌گونه تبعیضات و مراجعات و شکایات متعدد که حاکی از عدم حل مشکل با وجود قانون حاضر است و به جهت احقاق حقوق مادر ایرانی که قطعاً بر زن خارجی متولد ایران اولویت دارد پیشنهاد اصلاح «قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی مصوب ۱۳۸۵/۷/۲» تقدیم مجلس محترم می‌گردد.

الهیان - آقانه‌رانی - کعبی - فاطمه رهبر - اخوان بیطرف - غضنفرآبادی - آلیا - صفایی - نکونام - آرین منش - عزت‌اله دهقان - بابااحمدی - بادامچیان -

سیدحسین حسینی - مطهری شبستر - بروجردی - کوثری - محمدرضا شعبانی -
 نقوی - نجفی - محمد مهدی شهر یاری - لطفی - غفوری فرد - ناصری نژاد -
 تابش - فلاح پشته - بت کلیا - نصیری قیداری - سنایی - حسینی بحرینی -
 شبانپور - علیخانی - اکرمی - ابراهیمی - آوایی - جلالی - زمانی - دوگانی -
 مرندی - موسوی مبارکه - محمدتقی رهبر - مره صدق - موحد - علی کریمی -
 ذاکر - نادران - حسن پور - نوروزی - نجابت - قادری - صدر - عبدالجبار کرمی -
 سروری - دهدشتی - کواکبیان - سبحانی نیا - محبی نیا - کمالیان -
 حسینعلی شهر یاری - مصباحی مقدم - مرادنیا - شاهرخی - عثمانی - جدگال -
 بروغنی - فرهنگی - ساعدی - قاضی زاده

طرح اصلاح قانون تعیین تکلیف

تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی

مصوب ۱۳۸۵

ماده واحده - فرزندان متولد از مادر ایرانی و پدر خارجی که مطابق

ماده (۱۰۶۰) قانون مدنی با اخذ مجوز ازدواج نموده اند، ایرانی محسوب می شوند.

تبصره ۱ - فرزندان که پیش از تصویب این قانون از مادر ایرانی و پدر

خارجی متولد شده باشند به تابعیت ایران پذیرفته می شوند.

در این موارد وزارت کشور پس از اخذ مدارک مثبت و وقوع عقد شرعی نسبت به صدور پروانه ازدواج موضوع ماده (۱۰۶۰) اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- نحوه اشتغال به مشاغل حاکمیتی و دولتی اشخاصی که طبق این قانون به تابعیت جمهوری اسلامی ایران پذیرفته می‌شوند طی آیین‌نامه‌ای ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت کشور و با همکاری وزارت امور خارجه، وزارت اطلاعات و قوه قضائیه تدوین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

سوابق

قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی

ماده واحده- فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی که در ایران متولد شده یا حداکثر تا یکسال پس از تصویب این قانون در ایران متولد می‌شوند می‌توانند بعد از رسیدن به سن هجده سال تمام تقاضای تابعیت ایرانی نمایند. این افراد در صورت نداشتن سوء پیشینه کیفری یا امنیتی و اعلام رد تابعیت غیرایرانی به تابعیت ایران پذیرفته می‌شوند.

وزارت کشور نسبت به احراز ولادت طفل در ایران و صدور پروانه ازدواج موضوع ماده (۱۰۶۰) قانون مدنی اقدام می‌نماید و نیروی انتظامی نیز با اعلام وزارت کشور پروانه اقامت برای پدر خارجی مذکور در این ماده صادر می‌کند. فرزندان موضوع این ماده قبل از تحصیل تابعیت نیز مجاز به اقامت در ایران می‌باشند.

تبصره ۱- چنانچه سن مشمولین این ماده در زمان تصویب بیش از هجده سال تمام باشد باید

حداکثر ظرف یکسال اقدام به تقاضای تابعیت ایرانی نمایند.

تبصره ۲- از تاریخ تصویب این قانون کسانی که در اثر ازدواج زن ایرانی و مرد خارجی در ایران متولد شوند و ازدواج والدین آنان از ابتدا با رعایت ماده (۱۰۶۰) قانون مدنی به ثبت رسیده باشد، پس از رسیدن به سن هجده سال تمام و حداکثر ظرف مدت یکسال، بدون رعایت شرط سکونت مندرج در ماده (۹۷۹) قانون مدنی به تابعیت ایران پذیرفته می‌شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه دوم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۱۲ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید.

قانون مدنی (مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰)

ماده ۹۷۶ - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند:

- ۱- کلیه ساکنین ایران به استثنای اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد. تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارک تابعیت آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد.
- ۲- کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از این که در ایران یا در خارجه متولد شده باشند.
- ۳- کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشد.
- ۴- کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده به وجود آمده‌اند.

۵- کسانی که در ایران از پدری که تبعه خارجه است به وجود آمده و بلافاصله پس از رسیدن به سن هجده سال تمام لااقل یک سال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها به تابعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که مطابق قانون برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است.

۶- هر زن تبعه خارجی که شوهر ایرانی اختیار کند.

۷- هر تبعه خارجی که تابعیت ایران را تحصیل کرده باشد.

تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و کنسولی خارجه مشمول فقره ۴ و ۵ نخواهند بود.

قانون مدنی (مصوب ۱۳۱۴/۱/۲۰)

ماده ۱۰۶۰ - ازدواج زن ایرانی با تبعه خارجه در مواردی هم که مانع قانونی ندارد موقوف به اجازه مخصوص از طرف دولت است.